

ಆನ್‌ಲೈನ್ ಪಾಠ: ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಆನ್‌ಲೈನ್ ಶಿಕ್ಷಣ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಪಾಠಿಗಳ ಜೊತೆ ಹುಡುಗಾಟಿಕೆ, ಕೀಟಲೆ, ತಲೆಹರಟೆ, ಒಂದಿಷ್ಟು ಪ್ರಬುದ್ಧ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಕಲಿಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ಪರ್ಯಾಯ ಅಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯ-ಮನುಷ್ಯರ ಜೊತೆಗಿನ ಒಡನಾಟದ ಮೂಲಕ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿನ ವಸ್ತುವನ್ನೂ, ಅದನ್ನು ಮೀರಿದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕೌಶಲಗಳನ್ನೂ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಕಲಿಸಲಾಗದು.

ಈಶ್ವರ್

ಒಂದೆರಡು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಕಲಿಯುವುದು ದೊಡ್ಡ ಸಾಧನೆ ಎಂಬಂತೆ ಬಿಂಬಿತವಾಗಿತ್ತು. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಕಲಿತರೆ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಕೌಶಲಗಳನ್ನೂ ಕಲಿತಂತೆ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮ ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಪೋಷಕರು ವರ್ತಿಸಿದ್ದಿದೆ. ಆದರೆ, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಮೂಲಕ ಏನನ್ನು ಕಲಿತರು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಬಳಸಿ ಮಗ ಆಟ ಆಡುವುದನ್ನು ಕಲಿತನೋ ಅಥವಾ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ, ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿತನೋ ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇದು, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮೋಹದ ಸ್ವರೂಪ ಯಾವ ರೀತಿಯದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಒಂದು ರೂಪಕ. ಈಗ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಕುರಿತ ಮೋಹವನ್ನು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂಬುದು ಒಂದು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸನ್ನೆಗೋಲು ಆಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ. ದೇಶದ ಯಾವುದೋ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ, ಜೆಪಿನ್‌ಯು, ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್, ಐಐಎಮ್‌ಸಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೋ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಯ ಬೋಧಕರ ಪಾಠ ಕೇಳುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಲ್ಪಿಸಬಲ್ಲದು.

ಆದರೆ, ಆನ್‌ಲೈನ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂಬುದು ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಸಹಪಾಠಿಗಳ ಜೊತೆ ಹುಡುಗಾಟಿಕೆ, ಕೀಟಲೆ, ತಲೆಹರಟೆ, ಒಂದಿಷ್ಟು ಪ್ರಬುದ್ಧ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಕಲಿಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ಪರ್ಯಾಯ ಅಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಊರಿನ ಬೋಧಕನ ಪಾಠ ಇನ್ನಾವುದೋ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಶಕ್ತಿ. ಮನುಷ್ಯ-ಮನುಷ್ಯರ ಜೊತೆಗಿನ ಒಡನಾಟದ ಮೂಲಕ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿನ ವಸ್ತುವನ್ನೂ, ಅದನ್ನು ಮೀರಿದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕೌಶಲಗಳನ್ನೂ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಕಲಿಸಲಾಗದು. ಇದು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮಿತಿ.

ಕೋವಿಡ್-19 ತಂದಿಟ್ಟ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ದೇಶದ ಹತ್ತು ಹಲವು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು, ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿವೆ. ಮನುಷ್ಯ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಸಂಚರಿಸಬಾರದು, ಮನುಷ್ಯ-ಮನುಷ್ಯನ ನಡುವೆ ಅಂತರ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು ಎಂಬ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವೂ ಹೌದು. ಆದರೆ, ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಔಪಚಾರಿಕ ಬೋಧನಾ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರ್ಯಾಯ ಎಂಬಂತೆ ಕೆಲವರು ವಾದಿಸುವುದು ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಹ. ಅದನ್ನು ಅನುಮಾನದ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳಿವೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಅಂದರೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪಾಠ ಮಾಡುವುದು, ಇನ್ನೊಂದಿಷ್ಟು ಜನ ಆ ಪಾಠವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಪರೀಕ್ಷೆಯ ದಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ, ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಂದರೆ ಇಷ್ಟೇ ಎಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ಲೋಬಲ್‌ಸೇಷನ್, ಲೋಕಲ್‌ಸೇಷನ್ ಎಂಬ ಎರಡೂ ಅವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕಂಡಿರುವ ಮನುಷ್ಯನ ಪಾಲಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಂದರೆ 'ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಮುನ್ನಡೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಕೌಶಲ'. ಇಂತಹ ಕೌಶಲ ಬೇಕು ಎಂದಾದರೆ, ಮನುಷ್ಯ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಜೊತೆ ಬೆರೆಯಬೇಕು. ಒಂದು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಒಂದು ಕೌಶಲವನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಆ ಕೌಶಲ ನಿರೂಪಯುಕ್ತ ಅನಿಸಿದರೆ, ಆ ಕೌಶಲವನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟು, ಹೊಸ ಕೌಶಲ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ, ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮೂಲಕ ಆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವುದು... ಇವಿಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆನ್‌ಲೈನ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂಬುದು ಕಲಿಕೆಗೆ ಒಂದು ಪೂರಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಪರ್ಯಾಯ ಅಲ್ಲ.

ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಗುಣಮಟ್ಟ, ಬೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಕಲಿಕೆಯ ಬಗೆಗೂ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿವೆ. ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪದವಿ ಪಡೆದು ಕಾಲೇಜುಗಳಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವ ಹೆಚ್ಚಿನವರಿಗೆ ವೃತ್ತಿ ಕೌಶಲ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಗುರುತರ ಆರೋಪ ಇದೆ. ಇದು, ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪದವಿಗಷ್ಟೇ ಸಿಮಿತವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ, ಪಠ್ಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ದಾಟಿಸುವುದನ್ನೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವಂತಾದರೆ ಮುಂದೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಇನ್ನೂ ಭೀಕರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಜೋತುಬೀಳಲು ಹೊರಟಿರುವವರು ಕೂಡ ಒಣಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದರಲ್ಲೇ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ವಿನಾ ಜೀವನ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವುದರತ್ತ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಚೋದ್ಯದ ಸಂಗತಿ.

■ ಎನ್. ಉದಯಕುಮಾರ್